

Hallitus**AIKA** Tiistai 27.10.2020 klo 09:00 - 10:51**PAIKKA** Sähköinen kokous**ASIAT**

§	Otsikko	Sivu
§ 167	Kokouksen järjestäytyminen	4
§ 168	Sarastia Oy:n osakkeiden merkitseminen	5
§ 169	Matkalippujen hinnat vuonna 2021	8
§ 170	Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2021-2023	11
§ 171	Lausunnon antaminen Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta	16
§ 172	Hallituksen iltakouluajankohdat syksyllä 2021	19
§ 173	Kuntalain mukaista otto-oikeutta varten toimitetut päätökset	20
§ 174	Tiedoksi merkittävät asiat	21
§ 175	Muut asiat ja seuraava kokous	23

PÄÄTÖKSENTEKIJÄT			
	Rautava Risto	Puheenjohtaja, Helsinki	
	Aarnio Antti	Jäsen, Espoo	
	Erämaja Elias	Jäsen, Espoo	
	Haglund Iida	Jäsen, Helsinki	
	Hyrkkö Saara	Varajäsen, Espoo	
	Kantola Tarja	Jäsen, Helsinki	
	Kauppinen Sirpa	Jäsen, Vantaa	
	Mithiku Hanna	Jäsen, Helsinki	
	Pasanen Amanda	Jäsen, Helsinki	
	Pasterstein Dennis	Jäsen, Helsinki	
	Rehnström Kristian	Jäsen, Vantaa	Saapui §:n 169 käsittelyn aikana klo 9.11
	Rokkanen Sakari	Jäsen, Vantaa	
	Sinisalo Pekka M	Jäsen, Kirkkonummi	
	Ylikahri Ville	Jäsen, Helsinki	

MUUT OSALLISTUJAT			
	Isola Samuli	Varajäsen, Kerava	Saapui §:n 169 käsittelyn aikana klo 9.25
	Tuhkunen Sanna	Varajäsen, Tuusula	
	Aarnio Tarmo	Asiantuntija, Kirkkonummi	
	Grannas Mikael	Asiantuntija, Sipoo	
	Isotalo Olli	Asiantuntija, Espoo	
	Isotupa Juha- Pekka	Asiantuntija, Siuntio	
	Lindberg Arto	Asiantuntija, Tuusula	
	Masar Christoffer	Asiantuntija, Kauniainen	
	Penttilä Hannu	Asiantuntija, Vantaa	
	Rontu Kirsi	Asiantuntija, Kerava	
	Rihtniemi Suvi	Toimitusjohtaja, esittelijä	
	Mäkinen Ilmari	Osastonjohtaja, pöytäkirjanpitäjä	
	Anttila Tero	Osastonjohtaja	
	Flink Mari	Osastonjohtaja	
	Heikkinen Hannu	Osastonjohtaja	
	Puntanen Sini	Osastonjohtaja	
	Röntynen Antti- Pekka	Hallintopäällikkö	
	Laitila Johannes	Viestinnän asiantuntija	

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti.

ALLEKIRJOITUKSET

Risto Rautava
puheenjohtaja

Ilmari Mäkinen
pöytäkirjanpitäjä

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

27.10.2020

Tarja Kantola

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ

Asetettu yleisesti nähtäville yleisessä tietoverkossa (www.hsl.fi) kuntalain 140 §:ssä säädetyllä tavalla 27.10.2020.

Kokouksen järjestäytyminen

Hallitus § 167

Esittelijä Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Valmistelija Hallintopäällikkö Antti-Pekka Röntynen p. 040 827 1158

Ehdotus Hallitus päättää

- a) todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi; sekä
- b) valita pöytäkirjantarkastajaksi Tarja Kantola (varalla Ida Haglund).

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Sarastia Oy:n osakkeiden merkitseminen

682/02.05.05.00/2020 [Sarastia Oy:n osakkeiden merkitseminen ja osakkuus]

Hallitus § 168

Esittelijä Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Valmistelija Osastonjohtaja Ilmari Mäkinen, p. 050 364 8772

HSL:ssä on valmisteltu eräiden talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden uudelleenjärjestämistä siten, että nyt itse tuotetut palvelut hankittaisiin jatkossa palvelusopimuksella Sarastia Oy:ltä. Palveluiden hankinta on tarkoitus toteuttaa ns. sidosryhmähankintana, jonka edellytyksenä on, että HSL on Sarastia Oy:n omistaja.

Tietoja Sarastia Oy:stä

Sarastia Oy tarjoaa kunnille ja kuntaorganisaatioille talous-, henkilöstö-, sijais- ja rekrytointi-, hankinta- ja perintäpalveluja sekä ratkaisuja digitalisaatioon (mm. tiedolla johtaminen, ohjelmistorobotikka). Omistajiin kuuluu suuri joukko kuntia, kuntayhtymiä sekä kunnallisia ja maakunnallisia organisaatioita. Sarastia-konserniin kuuluvat emoyhtiö Sarastia Oy:n lisäksi henkilöstö- ja palvelutuotantoratkaisuja tarjoava Sarastia Rekry sekä maksuvalvonnan ja perinnän palveluita tarjoava Sarastia Perintä.

Sarastia-konserni muodostuu emoyhtiö Sarastia Oy:stä ja kolmesta 100% omistetusta tytäryhtiöstä: Sarastia Rekry Oy, Sarastia Kuntaperintä Oy ja Onvire Oy. Sarastia Oy syntyi yhdistämällä Kunnan Taitoa Oy:n ja Kuntapro Oy:n toiminnot ja resurssit 1.5.2019 lukien. Teknisesti fuusio tapahtui sulauttamalla KuntaPro Taitoan. Tytäryhtiöiden toiminta jatkui entisellään nimien vaihtumista lukuun ottamatta. Kunnan Taitoa Oy on Sitran kuntien palvelukeskusten perustamishankkeessa 15.9.2010 perustettu KPK THH Oy, joka muutti myöhemmin nimensä Kunnan Taitoa Oy:ksi. Kuntapro Oy:n tausta vastaavasti on Hämeen, Satakunnan ja Varsinais-Suomen seutujen kuntien perustamissa yhtiöissä Seutukeskus Oy Häme ja Taloustuki Kuntapalvelut Oy. Omistajina molemmissa yhtiöissä on kuntia, kuntayhtymiä, maakuntien liittoja ja kuntaomisteisia osakeyhtiöitä.

Sarastia Oy:n toimialana on tuottaa ja kehittää hankintalainsäädännön mukaisille hankintayksiköille talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita, muita tukipalveluita sekä markkinointi- ja kehittämispalveluita. Yhtiö tuottaa ja kehittää myös alan koulutus- ja konsultointipalveluita sekä ohjelmistokehitystä ja -tuotantoa. Yhtiö voi tuottaa tässä kohdassa mainittuja palveluja myös muille asiakkaille kulloinkin voimassa olevan hankintalainsäädännön mukaisesti. Yhtiöllä voi olla myös tytäryhtiöitä.

Vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan Sarastia Oy:llä oli 31.12.2019 tilanteessa yhteensä 264 osakasta, jotka ovat pääasiassa kuntia ja kuntayhtymiä sekä joitain osakeyhtiöitä. Kaikki osakkaat ovat kuitenkin julkisia hankintayksiköitä. Sarastian liikevaihto oli vuonna 2019 yhteensä 54,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 osalta tulos -169 459 euroa jäi yhtiöiden fuusioitumisen vuoksi heikommaksi kuin mitä yhtiöt olisivat erillisinä yhtiöinä saaneet aikaan. Vuoden 2018 tulos oli 12 000 euroa ja vuoden 2017 tulos vastaavasti 77 000 euroa.

Osakassopimus

Yhtiön osakkaat ovat solmineet osakassopimuksen, johon myös uusien osakkaiden on liityttävä. Sopimuksessa sovitaan yhtiön hallinnosta ja omistajien välisistä suhteista sekä toiminnan suuntaviivoista konsernin liiketoiminnassa ja sen kehittämisessä.

Sopimuksessa on säännöksiä yhtiökokouksessa ja hallituksessa päätettävistä asioista. Yhtiön hallituksessa, jonka yhtiökokous valitsee, on neljästä yhdeksään jäsentä. Lisäksi yhtiössä on hallituksen valitsema toimitusjohtaja. Osakassopimuksen mukaan yhtiössä on edellä mainittujen toimielinten lisäksi neuvottelukunta ja nimitysvaliokunta. Neuvottelukuntaan kutsutaan kaikki osakkeenomistajat ja kaikilla on päätöksenteossa yksi ääni riippumatta osakeomistuksen suuruudesta. Tällä tavoin turvataan myös pienten osakkeenomistajien vaikutusmahdollisuudet yhtiön strategisessa päätöksenteossa. Neuvottelukunnan tarkoituksena on valmistella hallitukselle ehdotuksia yhtiökokouksessa käsiteltävistä asioista. Varsinaiset päätökset tehdään kuitenkin aina yhtiön toimivaltaisissa toimielimissä. Nimitysvaliokunnan tehtävänä puolestaan on valmistella yhtiökokoukselle esitys hallituksen jäsenistä ja kokouspalkkioista.

Sopimuksessa on myös määräyksiä omistajastrategiasta ja uusien osakkeenomistajien liittymisestä yhtiöön sekä säädetty vanhojen omistajien / yhtiön lunastusoikeudesta osakkeita luovutettaessa. Mikäli omistaja haluaa luopua osakkuudestaan, tulee omistajan tarjota osakkeensa ensisijaisesti muiden osakkeenomistajien ja toissijaiseksi Sarastia Oy:n lunastettavaksi. Lisäksi osakkeenomistajat sitoutuvat myötävaikuttamaan Yhtiön kehittämiseen ja sen toiminnan edistämiseen sekä muutenkin toimimaan sopimuksen tarkoituksen täyttämiseksi. Omistajastrategian mukaan yhtiön tehtävänä on tuottaa konsernina lisäarvoa omistajilleen. Osakassopimuksen mukaan tämä tarkoittaa käytännössä kannattavaa kasvua, missä pystytään samanaikaisesti tarjoamaan yhtiön tuottamat peruspalvelut kustannustehokkaasti ja laadukkaasti yhdistettynä hyvään palvelukokemukseen ja samanaikaisesti yhtiö pystyy digitaalisia ratkaisuja kehittämällä vahvistamaan omistaja-asiakkaidensa elinvoimaisuutta.

Osakemerkintä

Merkintä perustuu Sarastia Oy:n hallituksen yhtiökokouksen 7.5.2019 antaman osakeantivaltuutuksen nojalla päättämään suunnattuun osakeantiin. Osakkeiden merkintahinta on 28.4.2020 yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti 3,66 euroa kultakin osakkeelta. Uusien merkittävien osakkeiden lukumäärä per uusi osakkeenomistaja on 1 500 kappaletta. Osakemerkinnän hinta on yhteensä 5 490 euroa. Osakkuudesta ei paineta osakekirjoja, vaan osakas merkitään Sarastian osakasluetteloon. Sarastia Oy:n kaikkien osakkeiden lukumäärä keväällä 2020 oli yhteensä 3.371.354 kappaletta. Yrityksen historiasta johtuen osakemäärät vaihtelevat omistajittain, sillä aiemmin osakkaaksi tuleminen yhteydessä merkittävä osakemäärä perustui osakaskunnan asukasmäärään, kun taas maakuntien liitot ja kuntaomisteiset osakeyhtiöt merkitsivät yhden osakkeen.

Sarastia toimii omistajiensa erityisalojen hankintalain 25 §:n mukaisena sidosyksikkönä, jolloin yhtiöltä tehtyyn hankintaan ei sovelleta erityisalojen hankintalakia. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön osakkeita voivat hankkia ainoastaan hankintalainsäädännön soveltamisalaan kuuluvat hankintayksiköt. Osakkuuden myötä HSL voi hyödyntää kaikkia edellä mainittuja Sarastia Oy:n tarjoamia palveluita tai yhteishankintasopimuksia ilman kilpailutusta.

Merkintäsitoumus lähetetään Sarastia Oy:n hallituksen käsiteltäväksi, jos HSL päättää merkitä Sarastia Oy:n osakkeita edellä mainitun määrän. Osakkeiden

merkitseminen ei tarkoita Sarastia Oy:n palvelujen käyttöönottoa ja niiltä osin tehdään erilliset sopimukset.

HSL:n hallintosäännön 7 §:n hallituksen lisätehtävien 6 kohdan mukaan hallitus päättää osakkeiden ostamisesta, myymisestä ja vaihtamisesta. Osakkeiden merkitseminen ei automaattisesti tarkoita palvelujen ostoa, eikä sido HSL:ää palvelujen ostoon, mutta lähtökohtana on hyödyntää Sarastia Oy:n palveluja, kun osakkeita lähdetään merkitsemään. Hallintosäännön 69 §:n mukaan yhtymäkokouksen ja hallituksen päätökseen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa toimitusjohtaja tai tämän valtuuttama viranhaltija. Näin ollen mahdollisen osakkeiden merkintäsitoumuksen ja osakassopimuksen allekirjoittaa toimitusjohtaja tai tämän valtuuttama viranhaltija.

Mahdollinen palvelujen osto

Osakemerkinnän jälkeen solmitaan osakassopimus. Tämän jälkeen HSL:n on mahdollista hyödyntää Sarastia Oy:n palveluja ja mikäli palveluja päätetään laajemmin hyödyntää, tehdään palvelujen siirtoon liittyen selvitys siirtyvistä palveluista ja määritetään toimijoiden vastuut niissä sekä solmitaan erilliset palvelusopimukset.

Ensivaiheessa palveluostot Sarastialta koskisivat nimenomaan eräitä talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja. Suunnitelmaa on käsitelty yhteistyössä henkilöstön ja henkilöstötoimikunnan kanssa lokakuussa 2020. Mikäli palveluja päädytään ostamaan, on niillä vaikutuksia ennen kaikkea HSL:n sisäiseen toimintaan ja tämän vuoksi hallitukselle ehdotetaan päätösvalan delegointia talous- ja henkilöstöhallinnon palvelusopimusten solmimisessa toimitusjohtajalle myös tilanteessa, jossa toimitusjohtajalle määritetty hankintatoimivalta (500 000 euroa) ylittyisi. Hallintosäännön 7 §:n mukaan hallitus päättää hankinnoista ja vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää hankinnoista.

Hallintosäännön 12 §:n 1 kohdan mukaan toimitusjohtaja johtaa kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa.

Ehdotus

Hallitus päättää

- a) että Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä liittyy Sarastia Oy:n osakkaaksi;
- b) merkitä 1 500 kappaletta Sarastia Oy:n osakkeita merkintähintaan 3,66 euroa/osake, yhteensä 5 490 euroa;
- c) valtuuttaa toimitusjohtajan päättämään mahdollisten talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ostoista Sarastia Oy:ltä.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Matkalippujen hinnat vuonna 2021

390/02.02.00.00/2020 [Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2021-2023]

Hallitus § 169

Esittelijä Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Valmistelijat Osastonjohtaja Mari Flink, p. 040 715 0440 ja
johtava tariffisuunnittelija Jarmo Riikonen, p. 4766 4364

HSL laatii vuosittain ehdotuksen taloussuunnitelmaksi, joka sisältää mm. tariffien muutoksia koskevat suunnitelmat. Tänä vuonna lipputulouennusteen arviointi on ollut poikkeuksellisen haastavaa koronapandemian vuoksi, joka on laskenut merkittävästi joukkoliikenteen käyttöä. HSL on laatinut kolme eri skenaariota vuodelle 2021, joiden perusteella joukkoliikenteen käyttöaste on -25 - -50 % alhaisempi kuin vuonna 2019. Vuoden 2021 talousarvio on laskettu keskimmäisen -35 % skenaarion mukaan. Skenaarion toteutuminen tarkoittaa, että vuoden 2021 lipputulokertymä on noin 255 miljoonaa eli noin 130 miljoonaa euroa alhaisempi kuin vuonna 2019.

Koronan aiheuttaman taloudellisen tilanteen takia HSL esittää 3 euron hinnankorotusta kaikkiin normaalihintaisiin 30 päivän kausilippuihin. Vastaavasti HSL esittää hinnanalennusta vuosilippuihin: 360 päivän lippuun ja jatkuvaan säästötilaukseen. Käytännössä vuosilipun hinta tippuu samalle tasolle kuin 10 kuukauden tavallinen kausilippu. Alennuksella pyritään kannustamaan asiakkaita käyttämään joukkoliikennettä myös vapaa-ajan ja ostos- ja asiointimatkojen liikkumistarpeissa. 14 päivän kausilippu laajenee matkakortin lisäksi myös HSL-sovellukseen.

HSL esittää, että kerta- ja vuorokausilippujen hinnat pysyvät ennallaan. Vuorokausilippujen valikoima laajenee 1-7 vuorokaudesta 1-13 vuorokauteen. Kuljettajalipun kysyntä oli ennen koronaa alle 1 % HSL:n kokonaisympäristöstä, ja korona-aikana tuotetta ei ole ollut käytössä. HSL esittää, että erillinen käteisellä maksettava kuljettajalippu jää pois käytöstä.

70+-vuotiaiden alennusta esitetään toteutettavaksi päiväkertalippujen sijaan kausilippuihin samansuuruisena kuin opiskelijoilla (-45%). Yli 70-vuotiaiden osuus Helsingin seudulla kasvaa vahvasti ja tässä ikäryhmässä joukkoliikenteen käyttö on vähäisempää kuin muilla. Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten vanhusneuvostot ovat esittäneet (22.10.2019), että HSL tarjoaisi senioreille kokoaikaisen alennuksen, joka kannustaisi eläkeläisiä vähentämään automatkoja, parantaisi liikenneturvallisuutta ja vähentäisi päästöjä. Seniorialennuksen siirtämien kertalipuista kausilippuihin edistää HSL:n strategisia tavoitteita kestävästä liikkumisesta.

Esitettyjen muutosten vaikutuksen myötä lipputulokertymä vuodelle 2021 arvioidaan olevan 255 miljoonaa euroa keskimääräisen korotusprosentin ollessa 3,8%. Eri tuotteissa hintamuutokset ovat vaihtelevat ja voivat olla erisuuntaiset. Pandemian seurauksena lipputulokertymä voi kuitenkin poiketa huomattavasti arvioidusta.

Uudet hinnat otetaan käyttöön vuoden alussa. Tarkka muutospäivä on riippuvainen myyntijärjestelmien päivittymisestä uuteen tarifiin. HSL selvittää lisäksi Helsingin ja Espoon kaupunkien ehdotusta siitä, että HSL myisi lippuja yritysmarkkinoille kuluttajahintoja edullisemmin.

Tarkastusmaksu

Joukkoliikenteen tarkastusmaksua ehdotetaan korotettavaksi 80 eurosta 100 euroon. Joukkoliikenteen tarkastusmaksu on pysynyt ennallaan yli kymmenen vuoden ajan vuodesta 2007 alkaen. Esitetty tarkastusmaksu on kohtuullinen verrattuna muiden pohjoismaiden pääkaupunkiseuduilla voimassa oleviin tarkastusmaksuihin (100–155 euroa). Liputta matkustamisen vuoksi HSL:ltä jää saamatta lipputuloja 8-10 milj. euroa vuodessa. Liputta matkustaminen on myös korona-aikana selvästi yleistynyt 3 % tasosta yli 4 %:iin. HSL-liikenteessä yleistyy avorahastus runkobussiverkoston laajenemisen myötä. Avorahastus helpottaa liikkumista, mutta avorahastuksen piirissä liputta matkustaminen on huomattavasti yleisempää kuin normaalissa bussiliikenteessä. Joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annetun lain (469/1979) 5 §:n mukaan tarkastusmaksu voidaan vahvistaa enintään 40 kertaa niin suureksi kuin linja-autoliikenteen alin aikuisten kertamaksu. Vuonna 2021 alin aikuisten kertalipun hinta HSL-alueen joukkoliikenteessä on 2,80 euroa.

Ehdotus

Hallitus päättää

- a) että matkalippujen arvonlisäverolliset hinnat ovat liitteessä esitetyn mukaiset; sekä
- b) esittää liikenne- ja viestintäministeriölle, että HSL-alueen joukkoliikenteen tarkastusmaksuksi säädetään 100 euroa.

Päätös tarkastetaan kokouksessa.

Käsittely

Jäsen Kristian Rehnström saapui pykälän käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa klo 9.11.

Palautusehdotukset

Käsittelyn aikana jäsen Hanna Mithiku ehdotti asian palauttamista käsittelyyn jäsen Antti Aarnion kannattamana. Palautusehdotus kuului seuraavasti: ”Asia palautetaan valmisteluun siten että suunniteltuja lippujen hintojen korotuksia ei toteuteta. Lippujen hintojen määrittelyssä tulee myös huomioida valtion myöntämä lisätuki joukkoliikenteelle. Epävarmassa tilanteessa toimenpiteet pitää suunnitella niin, että ne tukevat joukkoliikenteen/kestävän liikkumisen kulkutapaosuuden kasvua, eivät vähennä sitä. Lisäksi 70+-vuotiaiden alennusta ei päätetä esityksen mukaisesti, vaan esitys palautetaan tältä osin uudelleen valmisteltavaksi. HSL:n jäsenkuntien vanhusneuvostoilta pyydetään lausunnot siitä, onko nykymalli (alennus kertalipusta) vai esitetty uudistus (alennus kausilipusta) 70+-vuotiaiden näkökulmasta parempi. Hallitus päättää asiasta tämän jälkeen. Alennus 70+-vuotiaiden kertalippuihin jatkuu toistaiseksi.”

Käsittelyn aikana jäsen Amanda Pasanen ehdotti asian palauttamista käsittelyyn varajäsen Saara Hyrkön kannattamana. Palautusehdotus kuului seuraavasti: ”Asia palautetaan valmisteluun siten että suunniteltuja lippujen hintojen korotuksia ei toteuteta. Lippujen hintojen määrittelyssä tulee myös huomioida valtion myöntämä lisätuki joukkoliikenteelle. Epävarmassa tilanteessa toimenpiteet pitää suunnitella niin, että ne tukevat joukkoliikenteen/kestävän liikkumisen kulkutapaosuuden kasvua, eivät vähennä sitä.”

Koska oli tehty kaksi kannatettua palautusehdotusta, suoritettiin äänestykset. Äänestystavaksi päätettiin nimenhuutoäänestys. Molemmista palautusehdotuksista äänestettiin erikseen.

Äänestys 1

Ne, jotka kannattivat käsittelyn jatkamista, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Mithikun tekemää palautusehdotusta äänestivät EI. Suoritetussa äänestyksessä annettiin 7 JAA-ääntä (Erämaja, Haglund, Pasterstein, Rautava, Rehnström, Rokkanen, Sinisalo) ja 7 EI-ääntä (Aarnio, Hyrkkö, Kantola, Kauppinen, Mithiku, Pasanen, Ylikahri). Puheenjohtaja totesi äänestyksen ratkenneen puheenjohtajan äänellä ja hallituksen päättäneen jatkaa asian käsittelyä.

Äänestys 2

Ne, jotka kannattivat käsittelyn jatkamista, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Pasasen tekemää palautusehdotusta äänestivät EI. Suoritetussa äänestyksessä annettiin 7 JAA-ääntä (Erämaja, Haglund, Pasterstein, Rautava, Rehnström, Rokkanen, Sinisalo) ja 7 EI-ääntä (Aarnio, Hyrkkö, Kantola, Kauppinen, Mithiku, Pasanen, Ylikahri). Puheenjohtaja totesi äänestyksen ratkenneen puheenjohtajan äänellä ja hallituksen päättäneen jatkaa asian käsittelyä.

Muutosehdotus

Käsittelyn aikana Amanda Pasanen ehdotti esittelijän ehdotuksesta poiketen, että poistetaan päätöskohta b). Jäsen Sirpa Kauppinen kannatti Pasasen muutosehdotusta. Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotusta, suoritettiin äänestys. Äänestystavaksi päätettiin nimenhuutoäänestys.

Äänestys 3

Ne, jotka kannattivat käsittelyn jatkamista, äänestivät JAA ja ne, jotka kannattivat Pasasen tekemää muutosehdotusta äänestivät EI. Suoritetussa äänestyksessä annettiin 9 JAA-ääntä (Aarnio, Erämaja, Haglund, Kantola, Pasterstein, Rautava, Rehnström, Rokkanen, Sinisalo) ja 5 EI-ääntä (Hyrkkö, Kauppinen, Mithiku, Pasanen, Ylikahri). Puheenjohtaja totesi esittelijän ehdotuksen voittaneen suoritettun äänestyksen ja tulleen hallituksen päätökseksi.

Päätös

Hallitus päätti

a) että matkalippujen arvonlisäverolliset hinnat ovat liitteessä esitetyn mukaiset; sekä

b) esittää liikenne- ja viestintäministeriölle, että HSL-alueen joukkoliikenteen tarkastusmaksuksi säädetään 100 euroa.

Päätös tarkastettiin kokouksessa.

Liite

Hintaliite: lippujen hinnat vuonna 2021

Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2021-2023

390/02.02.00.00/2020 [Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2021-2023]

Hallitus § 170

Esittelijä Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Valmistelija Osastonjohtaja Ilmari Mäkinen, p. 050 364 8772 ja
talouspäällikkö Maarit Hauskamaa, p. 040 721 7546

HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittu kolmeksi vuodeksi, joista ensimmäinen on talousarviovuosi. Kuntayhtymän perussopimuksen 11 §:n mukaan talousarviosta ja -suunnitelmasta tulee päättää viimeistään marraskuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa. Talousarvioehdotuksesta on perussopimuksen 23 §:n mukaan pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen.

Talousarvion ja -suunnitelman perusteena ovat:

- HSL:n hallituksen 12.12.2017 ja yhtymäkokouksen 27.11.2018 hyväksymä HSL:n strategia
- voimassa oleva TTS 2020-2022
- vuoden 2019 tilinpäätöstiedot ja saatavissa olevat toteutumatiiedot vuodelta 2020
- hyväksytyt liikennöintisuunnitelma 2020-2021 ja pidemmän aikavälin suunnitelmat
- poikittais- ja runkolinjastosuunnitelmat
- Raide-Jokerin kehittämissuunnitelma ja
- MAL 2019-suunnitelma

Toiminta- ja taloussuunnittelussa on määritelty seuraavat keskeiset tavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2023:

1. *Tuemme asiakkaiden luottamuksen palautumista joukkoliikenteeseen ja kehitämme palveluitamme vastaamaan muuttuneisiin liikkumistarpeisiin*
2. *Kasvatamme kestävästä liikkumisesta kulkutapaosuutta ja kehitämme runkoverkoston toimivuutta*
3. *Olemme mukana luomassa toimivaa ja kestävästä joukkoliikenteen ekosysteemiä*

Taloussuunnitelma

a) Toimintatulot

HSL:n toimintatulot vuonna 2021 ovat yhteensä 663,4 milj. euroa. Laskua edellisvuoden ennusteeseen verrattuna on -11,2 milj. euroa (-1,7 %). Toimintatulojen arvioidaan olevan 785,1 milj. euroa vuonna 2022 ja 851,5 milj. euroa vuonna 2023.

Lipputulot

Lipputulot arvioidaan perustuvan vuoden 2020 talousarvioon ja kahdeksan kuukauden toteutuman perusteella tehtyyn lipputulonennusteeseen vuodelle 2020 sekä vuodelle 2021 esitettyihin hinnanmuutoksiin, hintajoukseen ja matkustajamääräskenaarioon.

Valitun matkustajamääräskenaarion mukaan matkustajamäärien ja lipputulojen arvioidaan jäävän -35 % alle vuoden 2019 tason vuonna 2021, -25 % vuonna 2022 ja vielä vuonna 2023 matkustajamäärien arvioidaan jäävän -15 % alle koronaa edeltävän tason. Edelleen jatkuvasta koronaviruspandemiasta aiheutuvan poikkeustilanteen vuoksi HSL-alueen joukkoliikenteen käyttöön ja lippujen hankintaan vaikuttavat muutokset TTS-kaudella saattavat johtaa siihen, että kehitys voi poiketa merkittävästi arvioidusta.

Vuonna 2021 arvioidaan kertyvän lipputuloja yhteensä 255,1 milj. euroa. Vuoden 2020 ennusteeseen verrattuna lipputulot kasvavat vain +0,6 %. Lipputulot muodostavat noin 38 % HSL:n toimintatuloista vuonna 2021. Lipputulojen arvioidaan olevan 299,4 milj. euroa vuonna 2022 ja 339,3 milj. euroa vuonna 2023.

Kuntaosuudet

Ne menot, joita ei voida kattaa lipputuloilla tai muilla tuloilla, jäsenkunnat maksavat HSL:lle kuntaosuuksina. Kuntaosuudet jaetaan jäsenkunnille perussopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaisesti.

Kuntaosuudet ovat talousarviossa 2021 yhteensä 388,5 milj. euroa ja kuntaosuudet muodostavat 58,6 % HSL:n toimintatuloista. Jäsenkunnilta perittäviä kuntaosuuksia on vuoden 2021 osalta pyritty poikkeustilanteesta johtuen sovittamaan siten, että ne noudattavat jäsenkuntien lausuntoja HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta ja että muutos vuoden 2020 tasoon on kohtuullinen. Tämä tarkoittaa, että kaikkia vuoden 2021 nettokustannuksia ei laskuteta kunnilta vielä vuonna 2021. Tästä syntyy kuitenkin alijäämää, joka tulee katettavaksi seuraavina vuosina 2022-2023, mikäli kehitys muiden tulojen osalta on esitetyn toiminta- ja taloussuunnitelman mukainen.

Suurten kaupunkien joukkoliikennetuki

Valtion suurten kaupunkien joukkoliikennetuen vuosittaiseksi määräksi on arvioitu 8,8 milj. euroa vuonna 2021. Muita tukia ja avustuksia arvioidaan saatavan 2,7 milj. euroa vuonna 2021. Toiminta- ja taloussuunnitelma ei sisällä arviota valtion mahdollisesta ylimääräisestä koronatilannetta elvyttävästä tuesta. HSL on esittänyt valtioneuvostolle, että valtion ylimääräistä tukea joukkoliikenteelle tarvitaan myös vuonna 2021. Esitystä tarkennetaan tilanteen kehittyessä.

Tarkastusmaksutuloja arvioidaan vuonna 2021 kertyvän 4,0 milj. euroa, joista kirjataan luottotappiota ja luottotappiovarauksia yhteensä noin 1,4 milj. euroa. Tarkastusmaksun määrä voi olla 40 kertaa alin yleinen kertalipun hinta. Tarkastusmaksu on ollut vuodesta 2007 alkaen 80 euroa. Vuonna 2021 tarkastusmaksua esitetään korotettavaksi 100 euroon.

Vuokratuloja liikennöitsijöiltä laskutettavista taukotilojen, matkakorttilaitteiden ja sähköbussien vuokrasta arvioidaan saatavan 2,6 milj. euroa vuonna 2021.

b) Toimintamenot

HSL:n toimintamenot vuonna 2021 ovat yhteensä 724,6 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2020 ennusteesta 7,4 milj. euroa (1,0 %). Vuonna 2022 toimintamenojen arvioidaan olevan 738,3 milj. euroa ja 806,9 milj. euroa vuonna 2023.

Henkilöstömenot vuonna 2021 ovat 23,9 milj. euroa, joka on 3,3 % kaikista toimintamenoista. Henkilöstökustannukset kasvavat 0,5 milj. euroa (2,2 %) vuoden 2020 ennusteeseen verrattuna. Henkilöstömenoissa on varauduttu noin 400 henkilön työpanokseen ja kunta-alan yleiskorotuksiin. Menot eivät sisällä varausta mahdollisen tulospalkkion maksamiseen.

Palveluiden ostot

Palveluiden ostomenot vuonna 2020 ovat yhteensä 692,1 milj. euroa, 95,5 % HSL:n toimintamenoista. Palvelujen ostomenot kasvavat 6,8 milj. euroa (1,0 %) vuoden 2020 ennusteesta. Palveluiden ostoon käytetään vuonna 2022 yhteensä 704,5 milj. euroa ja 772,6 milj. euroa vuonna 2023.

Joukkoliikenteen operointikustannukset

Joukkoliikenteen operointikustannukset ovat 514,6 milj. euroa, 71,0 % HSL:n toimintamenoista. Suunnitelmavuosien 2022-2023 kustannukset on laskettu vuoden 2021 kustannustasossa.

Bussiliikenteen kustannusten arvioidaan olevan 320,4 milj. euroa vuonna 2021. Kustannustason nousuksi on arvioitu 2,3 %. Kustannustason on arvioitu vähitellen palaavan vuoden 2019 tasolle. Bussiliikenteen kustannukset sisältävät 2,0 milj. euron varauksen ympäristöbonukseen ja 1,5 milj. euron varaukset tehostetun siivouksen kustannuksiin. Kuntaosuuksissa bussiliikenteen operointikustannuksiin sisältyy lisäksi sähköbussien hankinnan nettokustannuksia 0,2 milj. euroa ja elokuusta 2021 alkaen Ojangan bussivarikon vuokrakustannuksia 0,4 milj. euroa. Vuonna 2022 kustannuksiksi arvioidaan 321,1 milj. euroa ja 323,1 milj. euroa vuonna 2023. Vuosien 2022 ja 2023 kustannukset sisältävät arvioidut Järvenpään sisäisen linjaston ja palveluliikenteen kustannukset. Bussiliikenteen operointikustannusten talousarvio vuodelle 2021 sisältää varauksia Raide-Jokerin poikkeusjärjestelyn vuoksi 2,7 milj. euroa, muiden työmaiden ja poikkeusjärjestelyiden järjestämiseksi 2,6 milj. euroa ja muiden poikkeustilanteiden hoitamiseksi 1,2 milj. euroa.

Junaliikenteen kustannusten arvioidaan olevan vuonna 2021 yhteensä 90,3 milj. euroa, ml. Junakalustoyhtiön vuokrat Sm5-kalustosta. Kuntaosuuksissa junaliikenteen operointikustannuksiin sisältyy lisäksi Pasilan aseman vuokrakuluja 0,7 milj. euroa. Vuonna 2022 junaliikenteen kustannuksiksi arvioidaan 81,4 milj. euroa sekä 80,4 milj. euroa vuonna 2023. HSL:n ja VR:n neuvottelema HSL-lähijunaliikenteen siirtymäkauden sopimus päättyi kesäkuussa 2021, minkä jälkeen HSL:n lähijunaliikenne siirtyi uuteen sopimukseen. Suunnitelmavuosille tästä syntyy lähes kymmenen miljoonan euron säästö vuodessa verrattuna siirtymäkauden sopimuksen mukaisiin kustannuseriin.

Raitioliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2021 olevan 55,6 milj. euroa. Raitioliikenteessä kustannustason muutokseksi on arvioitu 1,5 %. Kustannuksiksi arvioidaan 58,0 milj. euroa vuonna 2022 ja 68,1 milj. euroa vuonna 2023. Suunnittelukaudella 2021-2023 kustannukset nousevat uusien Artic-vaunujen siirtyessä vähitellen pois takuunalaisen hinnoittelusta. Vuonna 2023 varaudutaan Raide-Jokerin liikennöinnin aloittamiseen.

Metrolilikenteen kustannusten arvioidaan olevan 43,8 milj. euroa vuonna 2021. Metrolilikenteessä kustannustason muutokseksi on arvioitu 1,2 %. Vuonna 2022 kustannuksiksi arvioidaan 45,3 milj. euroa ja 56,8 milj. euroa vuonna 2023. Ennusteissa on varauduttu siihen, että HSL korvaa Sammalvuoren varikon ylläpitokustannukset loppusyksystä 2020 alkaen. Vuosina 2021-2023 kustannukset nousevat myös vanhan metrokaluston peruskorjausten myötä. Vuonna 2023 varaudutaan metroverkon laajentumiseen Kivenlahteen.

Lauttaliikenteen kustannusten arvioidaan vuonna 2021 olevan 4,5 milj. euroa. Vuosina 2022 ja 2023 kustannusten arvioidaan olevan 4,4-4,5 milj. euroa vuodessa.

Muut palvelujen ostomenot

Muiden kuin operointipalvelujen ja infrapalvelujen ostoihin käytetään 36,8 milj. euroa vuonna 2021. Muihin palvelujen ostoon käytetään 39,0 milj. euroa vuosina 2022-2023.

Ulkopuolelta ostettavia palveluita käytetään omaa osaamista täydentämään silloin, kun se on strategisesti ja taloudellisesti järkevää. IT-palveluissa suurimmat yksittäiset kustannuserät ovat lippu- ja informaatiojärjestelmien ohjelmistojen ja jatkuvien palveluiden ylläpito- sekä kapasiteettipalveluita. Toimisto- ja asiantuntijapalveluita käytetään joukkoliikenteen järjestämiseen liittyviin palveluihin, kuten sähköbussien ja vähäpäästöisen liikenteen edistämiseen liittyviin konsultointipalveluihin, junakalustohankinnan valmisteluun, MAL-jatkotoihin ja muihin asiantuntijapalveluihin. Ilmoitus- ja markkinointipalveluissa on varauduttu koronatilannetta elvyttävien markkinointi- ja viestintätoimenpiteiden toteuttamiseen.

Joukkoliikenteen infrakorvaukset

HSL:n ja jäsenkuntien välisissä infrasopimuksissa on sovittu joukkoliikenteen infrakorvauksen laskutusperiaatteista. Sopimuksen mukaan kullekin kaupungille maksettavan joukkoliikenteen infrakorvauksen määrä vahvistetaan HSL:n talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Vuonna 2021 infrakuluja arvioidaan maksettavan yhteensä 140,7 milj. euroa, vuonna 2022 yhteensä 155,4 milj. euroa ja 200,7 milj. euroa vuonna 2023. Vuoden 2021 inframenot sisältävät kustannukset Helsingiltä 76,1 milj. euroa, Espoolta 50,2 milj. euroa, Vantaalta 12,7 milj. euroa, Kirkkonummelta 0,2 milj. euroa ja HSL:n suoraan hankkiman sähköbussien latausinfra 1,5 milj. euroa. Vuonna 2023 infrakorvaukset kasvavat Länsimetron laajentumisen ja Raide-Jokerin käyttöönottoon myötä.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin on vuodelle 2021 varattu 1,3 milj. euroa. Vuoden 2022 ja 2023 varaus on 1,1 milj. euroa.

Vuokramenot vuonna 2021 ovat 3,9 milj. euroa. Vuokramenot sisältävät HSL:n toimitilojen vuokra- ja vastikekustannusten lisäksi kuljettajien sosiaalituloista maksettavia vuokria 1,3 milj. euroa ja sähköbussista maksettavia leasing-vuokria 0,1 milj. euroa. Vuoden 2022-2023 varaus vuokriin on 4,5 milj. euroa kumpanakin vuonna. Vuokramenot kasvavat vuosina 2022 ja 2023 kun Ojangan bussivarikon vuokrat budjetoidaan HSL:n kustannuksiin.

Muut menot vuonna 2021 ovat 3,4 milj. euroa. Vuodelle 2022 muihin menoihin varataan yhteensä 4,0 milj. euroa ja vuodelle 2023 4,3 milj. euroa. Muihin menoihin kirjataan mm. tarkastusmaksujen luottotappiot ja luottotappiovaraukset, joita arvioidaan yhteensä syntyvän 1,4 milj. euroa vuonna 2021. Muihin menoihin kirjataan myös HSL:n myyntikanavien maksuvälineprovisiot, joiden kustannukset kasvavat kun myyntiä siirtyy HSL:n omiin digitaalisiin kanaviin.

Toimintakatteen vuonna 2021 arvioidaan olevan 61,3 milj. euroa alijäämäinen.

Rahoitustuotot ja -kulut

HSL rahoittaa investointinsa tarvittaessa lainanotolla rahoituslaitoksilta. Vuoden 2020 yllättävän koronaviruspandemian aiheuttaman lipputulojen romahduksen seurauksena aiheutunutta rahoitusvajetta on jouduttu kattamaan 50 milj. euron talousarviolainalla.

Rahoituslaskelmassa on varauduttu uuden 50 milj. euron suuruisen talousarviolainan nostamiseen myös vuonna 2021 kattamaan lipputulojen ja kuntaosuuksien rahoitusvajetta. Rahoituskustannukset vuonna 2021 mahdollisesti otettavan uuden lainan osalta tarkentuvat seuraavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa eli uuden lainan rahoituskustannuksia ole huomioitu käsiteltävässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2021-2023. Toiminta- ja taloussuunnitelma 2021-2023 sisältää esityksen lainanostovaltuutuksesta toimitusjohtajalle.

Rahoituskuluihin kirjataan myös jäsenkunnille maksettavat ylijäämien korot ja sekä jäsenkunnille peruspääomasta maksettava korot sekä rahoitustuottoihin vastaavasti alijäämistä perittävät korkotulot.

Vuosikate rahoituserien jälkeen on 61,4 milj. euroa alijäämäinen, eikä se riitä kattamaan suunnitelman mukaisia poistoja.

Suunnitelmapoistot ovat yhteensä 17,7 milj. euroa vuonna 2021, 18,2 milj. euroa vuonna 2022 ja 16,0 milj. euroa vuonna 2023.

Tilikauden 2021 alijäämäksi arvioidaan 79,1 milj. euroa, eikä sitä voida kattaa edellisvuosien ylijäämästä.

Vuoden 2021 alijäämän kattamiseksi tarvitaan edelleen valtion tukea koronatilanteesta selviämiseen. Rahoitusvajeen kattamiseksi myös palvelutason leikkaus ja/tai lipun hintojen korotus ja/tai kuntaosuuksien kasvattaminen kesken toimintavuoden 2021 ovat mahdollisia keinoja tilanteesta selviämiseksi.

Investoinnit

HSL:n investointimenot ovat 17,4 milj. euroa vuonna 2021, 15,1 milj. euroa vuonna 2022 ja 9,6 milj. euroa vuonna 2023.

Ehdotus

Hallitus päättää ehdottaa yhtymäkokoukselle, että yhtymäkokous päättää

a) hyväksyä talousarvion 2021 sekä toiminta- ja taloussuunnitelman 2022-2023 liitteen mukaisena;

b) hyväksyä sitovat määrärahat ja tuloarviot vuodelle 2021 seuraavasti:
Toimintamenot 724 625 000 euroa
Investointimenot 17 381 000 euroa
Kuntaosuudet 388 544 000 euroa;

c) että vuonna 2021 HSL maksaa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta ylijäämästä tai laskuttaa korkoa kuntakohtaisesta alijäämästä. Koron määräytymisperuste on tilinpäätösvuoden 2020 ensimmäisen ja viimeisen päivän yli/alijäämän keskiarvo. Korkona käytetään tilinpäätösvuoden ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa;

d) että vuonna 2021 HSL maksaa jäsenkunnille korkoa kuntakohtaisesta peruspääomaosuudesta. Koron määräytymisperuste on jäsenkunnan peruspääomaosuus. Korkona käytetään tilinpäätösvuoden ensimmäisen päivän 12 kuukauden euribor-korkoa; sekä

e) myöntää toimitusjohtajalle talousarviolainan ottovaltuudet enintään 50 000 000 euron suuruisille luotoille vuonna 2021.

Päätös tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen.

Päätös tarkastettiin kokouksessa.

Liite

Toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2021-2023

Lausunnon antaminen Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta

576/10.02.02/2020 [Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava]

Hallitus § 171

Esittelijä Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Valmistelija Osastonjohtaja Sini Puntanen, p. 040 501 3362,
liikennesuunnittelija Riikka Aaltonen ja
liikennesuunnittelija Janne Markkula

Espoon kaupunki pyytää lausuntoja pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta 2.11.2020 mennessä.

Materiaali löytyy osoitteesta: https://www.espoo.fi/fi-FI/Asuminen_ja_ymparisto/Kaavoitus/Yleiskaava/Vireilla_olevat_yleiskaavat/Espoon_pohjois_ja_keskiosien_yleiskaava_722300/Kaavaehdotus.

Tiivistelmä

HSL haluaa nostaa lausunnossaan esiin kaavan kokonaisratkaisun lisäksi erityisesti lähijunaliiikenteen varikoihin, liikennöintiin ja kapasiteettiin liittyviä kysymyksiä.

HSL:n näkemyksen mukaan Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaa on kehitetty luonnosvaiheesta kestävämpään suuntaan. Esimerkiksi Espoon keskuksen keskusta-alueen merkintää on rajattu tiiviimmin nykyistä maankäyttöä myötäileväksi. HSL:n luonnosvaiheen lausunto on otettu pääosin hyvin huomioon. Kaavan liikenneselvitykset on päivitetty ehdotusvaiheeseen ja niissä on otettu huomioon seudullinen näkökulma sekä joukkoliikenneyhteyksien että ajoneuvoliikenteen verkon osalta.

HSL pitää ansiokkaana, että Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan ilmastovaikutuksista on laadittu selvitys. Kaavaehdotus sisältää ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen kannalta sekä haasteellisia että hyviä ratkaisuja. Ilmaston kannalta on myönteistä, että aiottu kasvu sijoittuu jo rakennetuille alueille ja keskuksiin sekä joukkoliikenteen solmukohtiin tukeutuen. Myönteistä on myös, että yleiskaavaratkaisu tukee vahvan seudullisen raideliikennejärjestelmän kehittymistä. Ilmaston kannalta on kuitenkin haasteellista, ettei yleiskaava tukeudu kaikilta osin olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen.

Helsingin seudun kuntien yhteistyössä laatimassa MAL 2019 -suunnitelmassa kaava-alue kuuluu suurelta osin uuteen joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyvään ensisijaiseen vyöhykkeeseen, jonka laajuus ja joukkoliikennematkaisuuden laajuus määrittävät tarkemman suunnittelun kautta. Kaavamääräyksen mukaan Histan ja Myntinmäen asema-alueita voidaan lähteä toteuttamaan sen jälkeen, kun raideliikenneyhteydestä ja asemasta on tehty sitova toteuttamispäätös. Tämä kirjaus on HSL:n näkemyksen mukaan hyvä ja linjassa MAL 2019 -suunnitelman kanssa.

Helsinki–Turku-välin nopean junayhteyden (ESA-radon) edellytyksenä on Espoon kaupunkiradan toteuttaminen Kauklahteen asti. Kaupunkiradan jatkon rakentamisesta on sovittu 8.10.2020 allekirjoitetussa MAL-sopimuksessa.

Espoon kaupunginhallituskäsittelyn perusteella osayleiskaavan ehdotukseen lisättiin uusi Varikon selvitystarve -merkintä: Selvitetään pääkaupunkiseudun junaliikenteen tarpeisiin rakennettavan varikon vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja sekä Kirkkonummen että Histan suuntiin. HSL pitää hyvänä, että junaliikenteen varikkotarve on tunnistettu. Rantaradan varikkotarve on kiireellinen, eikä mahdollinen Histan suunnan varikko pysty korvaamaan sitä. HSL pitää tärkeänä, että Rantaradan varikkovaraus mahdollistetaan kaavoituksessa sekä Espoon että Kirkkonummen puolella, kunnes varikon lopullinen sijainti varmistuu.

HSL:n varikko- ja kalustohankinnan valmistelua (VAKAVA-projekti) käsiteltiin HSL:n hallituksessa 6.10.2020 ja junahankinnan käynnistämistä koskevat hankepäätösesitykset siirtyvät hallituksen käsiteltäväksi vuoden 2021 loppuun mennessä. Kalustohankintaa ei voi käynnistää ennen kuin on varmuus ensimmäisestä varikkopaikasta, joten kuntien tulee edistää varikon valmistelua nopealla aikataululla.

HSL korostaa, että liikennöintiratkaisujen suunnittelua täytyy jatkaa ja tarkentaa huomioiden ratakapasiteetti, kalustokierrot ja joukkoliikenteen toimivaltakysymykset. Tulevan ESA-radan kaikkien asemien läheisyydessä tulee olla riittävästi maankäyttöä, jotta junien liikennöinnistä saadaan kustannustehokasta ja kannattavaa lähiliikennettä. Lähijunaliikenteen järjestäminen Histaan asti riippuu siis osin myös muidenkin kuin pääkaupunkiseudun kuntien maankäyttöratkaisuista. Liikennöintiratkaisuihin vaikuttavat merkittävästi joukkoliikenteen toimivaltakysymykset. HSL:n toimivalta ulottuu tällä hetkellä Rantaradalla Siuntioon ja ESA-radan suunnassa vain Kirkkonummelle asti.

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksen valmisteluaineisto

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava on strateginen kaava, joka määrittää yleiskaava-alueen tulevaisuuden kannalta olennaisimmat kehityslinjat ja keskeiset painopisteet. Kaava on ns. kokonaiskaava, jossa käsitellään kaikki asiakokonaisuudet, ja se on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain tarkoituksena oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Keskustoina Espoon keskuksen lisäksi on osoitettu Länsiradan kehityskäytävälle Hista ja Myntinmäki sekä itäiselle joukkoliikennevyöhykkeelle Viiskorpi ja Kalajärvi. Keskukset sijaitsevat noin viiden kilometrin etäisyydellä toisistaan.

Yleiskaava-alueella asuu nykytilanteessa noin 50 500 asukasta ja siellä on lähes 17 000 työpaikkaa. Yleiskaavan mitoituksessa on varauduttu noin 60 000 uuteen asukkaaseen ja noin 11 000 uuteen työpaikkaan kaavan tavoitevuoteen 2050 mennessä. Näistä Länsiradan kehityskäytävällä varaudutaan noin 30 000 uuden asukkaan lisäykseen ja itäisellä joukkoliikennevyöhykkeellä noin 20 000 uuteen asukkaaseen. Espoon keskuksen kehittäminen merkitsee noin 10 000 uutta asukasta.

Tehokkaimpia maankäytön alueita palvellaan tavoitetilanteessa junilla, pikaraitioteilla ja runkobusseilla. Yleiskaava-alueen ajoneuvoliikenteen verkkoa täydennetään kytkemällä uusien asuinalueiden maankäyttö nykyiseen liikenneverkkoon.

Luonnosvaiheen jälkeen on tehty noin 20 uutta selvitystä ja useita pienempiä tarkasteluja. Kaavaehdotukseen on mm. tarkistettu kaavaluonnoksen keskustatoimintojen merkintöjä, Mynttilän asemaa on siirretty 500 metriä etelämpään ja vaikutusten arviointi päivitetty.

Ehdotus

Hallitus päättää antaa Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta liitteen mukaisen lausunnon.

Käsittely	Osastonjohtaja Sini Puntanen selosti asiaa kokouksessa. Käsittelyn aikana esittelijä muutti liitteenä esitettyä lausuntoa. Muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.
Päätös	Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.
Liite	Lausunto Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksesta

Hallituksen iltakouluajankohdat syksyllä 2021

563/00.02.01/2020 [Hallituksen ja yhtymäkokouksen kokousajat vuonna 2021]

Hallitus § 172

Esittelijä Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Valmistelija Hallintopäällikkö Antti-Pekka Röntynen, p. 040 827 1158

Hallitus on päättänyt vuoden 2021 kokousaikatauluista kokouksessaan 15.9.2020 § 154. Päätöksen yhteydessä on päätetty hallituksen kokousten ajankohdat koko vuodelle, iltakoulujen ajankohdat keväälle 2021 ja yhtymäkokousten ajankohdat. Jäsenkuntien kokousaikataulut ovat tarkentuneet syksyn 2021 kokousten osalta ja sen vuoksi nyt voidaan päättää myös syksyn 2021 iltakouluajankohdista.

Ehdotus Hallitus päättää pitää syksyn 2021 hallituksen iltakoulut seuraavan aikataulun mukaan:

keskiviikko 11.8.2021 klo 13.00
keskiviikko 18.8.2021 klo 13.00
keskiviikko 1.9.2021 klo 16.30
keskiviikko 29.9.2021 klo 16.30
keskiviikko 13.10.2021 klo 16.30
keskiviikko 17.11.2021 klo 16.30
keskiviikko 1.12.2021 klo 16.30.

Mahdolliset muutokset aikatauluun käsitellään hallituksen kokouksen pykälän ”Muut asiat ja seuraava kokous” yhteydessä. Kokouskutsun yhteydessä mainitaan, pidetäänkö iltakoulu läsnäolokokouksena, sähköisenä kokouksena vai näiden yhdistelmänä.

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Kuntalain mukaista otto-oikeutta varten toimitetut päätökset

Hallitus § 173

Esittelijä Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Valmistelija Hallintopäällikkö Antti-Pekka Röntynen p. 040 827 1158

Hallitukselle on toimitettu kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta varten toimitusjohtajan ja osastonjohtajien viranhaltijapäätökset ajalta 30.9.–20.10.2020.

Päätösluettelo on liitteenä.

Ehdotus Hallitus päättää olla ottamatta käsiteltäväkseen liitteessä mainittuja päätöksiä.

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liite Päätösluettelo 30.9.-20.10.2020

Tiedoksi merkittävät asiat

Hallitus § 174

Esittelijä Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Valmistelija Hallintopäällikkö Antti-Pekka Röntynen p. 040 827 1158

HSL on antanut seuraavat lausunnot ja kannanotot:

- lausunto hallituksen esitys laiksi määräaikaisesta henkilöautojen romutuspalkkiosta;
- kannanotto Lintulaaksontien jatkeen rakentamisaikatauluun;
- kannanotto Keravan asemakaavan nro 2313 luonnoksesta, asemanseudun asemakaavamuutos;
- kannanotto Veromiehen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan asemakaavamuutosluonnoksesta nro 02450, Grand Wing.

HSL:lle ovat saapuneet seuraavat asiakirjat:

- Helsingin hallinto-oikeuden päätös koskien kunnallisvalitusta hallituksen päätöksen 18.12.2018 § 154 asiavirheen korjaamisesta ja oikaisuvaatimuksen käsittelystä;
- Helsingin hallinto-oikeuden päätös koskien kunnallisvalitusta hallituksen päätöksestä Karhusaari-seura ry:n, Landbon omakotiyhdistys ry:n, Puroniityntien asukasyhdistys ry:n, sekä Östersundom-seura ry:n tekemästä oikaisuvaatimuksesta hallituksen kokouksen päätöksestä 30.10.2018 §128;
- Helsingin hallinto-oikeuden päätös syrjintää koskevassa valitusasiassa;
- valtionavustuspäätös julkisen henkilöliikenteen tuesta valtion neljännen lisätalousarvion 2020 koronatuukien osalta
- ote Järvenpään kaupunginvaltuuston päätöksestä 24.9.2020 § 60
- ote Keravan kaupunginvaltuuston päätöksestä 30.9.2020 § 60
- ote Sipoon kunnanvaltuuston päätöksestä 5.10.2020 § 61
- ote Tuusulan kunnanvaltuuston päätöksestä 5.10.2020 § 77
- ote Vihdin kunnanvaltuuston päätöksestä 21.9.2020 § 38

Ehdotus Hallitus päättää merkitä asiat tiedoksi.

Päätös Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet

HSL:n lausunto hallituksen esitys laiksi määräaikaisesta henkilöautojen romutuspalkkiosta (Dnro 688/2020)

HSL:n kannanotto Lintulaaksontien jatkeen rakentamisaikatauluun (Dnro 390/2020)

HSL:n kannanotto Keravan asemakaavan nro 2313 luonnoksesta, asemanseudun asemakaavamuutos (Dnro 657/2020)

HSL:n kannanotto Veromiehen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan asemakaavamuutosluonnoksesta nro 02450, Grand Wing (Dnro 577/2020)

Helsingin hallinto-oikeuden päätös koskien kunnallisvalitusta hallituksen päätöksen 18.12.2018 § 154 asiavirheen korjaamisesta ja oikaisuvaatimuksen käsittelystä (Dnro 669/2020)

Helsingin hallinto-oikeuden päätös koskien kunnallisvalitusta hallituksen päätöksestä Karhusaari-seura ry:n, Landbon omakotiyhdistys ry:n, Puroniityntien asukasyhdistys ry:n, sekä Östersundom-seura ry:n tekemästä oikaisuvaatimuksesta hallituksen kokouksen päätöksestä 30.10.2018 §128 (Dnro 669/2020)

Helsingin hallinto-oikeuden päätös syrjintää koskevassa valitusasiassa (Dnro 687/2020)

Valtionavustuspäätös julkisen henkilöliikenteen tuesta valtion neljännen lisätalousarvion 2020 koronatukien osalta (Dnro 471/2020)

Ote Järvenpään kaupunginvaltuuston päätöksestä 24.9.2020 § 60 (Dnro 382/2020)

Ote Keravan kaupunginvaltuuston päätöksestä 30.9.2020 § 60 (Dnro 382/2020)

Ote Sipoon kunnanvaltuuston päätöksestä 5.10.2020 § 61 (Dnro 382/2020)

Ote Tuusulan kunnanvaltuuston päätöksestä 5.10.2020 § 77 (Dnro 382/2020)

Ote Vihdin kunnanvaltuuston päätöksestä 21.9.2020 § 38 (Dnro 382/2020)

Muut asiat ja seuraava kokous

Hallitus § 175

Esittelijä Toimitusjohtaja Suvi Rihtniemi
Valmistelija Hallintopäällikkö Antti-Pekka Röntynen p. 040 827 1158

Ehdotus

Hallitus päättää kokoontua seuraavan kerran aiemmin päätetyn mukaisesti tiistaina 3.11.2020 klo 9.00. Kokouksessa käsiteltävän asian johdosta sekä huomioiden koronatilanteen edellyttämät rajoitukset pidetään kokous ns. hybridikokouksena siten, että päätöksentekoon osallistuvat hallituksen varsinaiset jäsenet ja pöytäkirjanpitäjä saapuvat HSL:n Pasilan toimipisteeseen (kokoustila Reittiopas) ja muut osallistujat osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Lisäksi hallitus päättää pitää ylimääräisen aamukoulun perjantaina 30.10.2020 kello 8.30 alkaen. Seuraava varsinainen iltakoulu on keskiviikkona 18.11.2020 klo 16.30 alkaen. Iltakoulut pidetään sähköisesti.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen yksimielisesti.

Muutoksenhakuohje/oikaisuvaatimus koskee pykälää: § 167, § 170, § 171, § 172, § 173, § 174, § 175

Muutoksenhakukielto

Päätöksiin, jotka koskevat vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muutoksenhakuohje/oikaisuvaatimus koskee pykälä: § 168, § 169

Oikaisuvaatimusohje

Päätöksiin tyytymätön saa tehdä siitä oikaisuvaatimuksen HSL:n hallitukselle. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen (kuntalaki 134 §).

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*).

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös HSL:n jäsenkunta sekä luonnollinen henkilö, yhteisö, laitos tai säätiö, joka kuntalain 3 §:n mukaisesti on jäsenenä jossakin HSL:n jäsenkunnista.

Oikaisuvaatimus on tehtävä neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää mukaan lukematta. Myöhästynyttä oikaisuvaatimusta ei oteta tutkittavaksi.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon

- kolmen (3) päivän kuluttua viestin lähettämisestä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:ssä säädetyllä tavalla,
- seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi kirjeellä ilman saantitodistusta,
- saantitodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on lähetetty asianosaiselle tiedoksi saantitodistuksin,
- tiedoksiantotodistukseen merkittynä päivänä, jos päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi henkilökohtaisesti.

Niiden, jotka eivät ole asianosaisia, katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu HSL:n internetsivuilla.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti (myös sähköinen muoto täyttää kirjallisen muodon vaatimuksen). Siitä on käytävä ilmi, mihin päätökseen se on kohdistettu, millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään oikaisuvaatimuksen, oikaisuvaatimuksen tekijän vaatimus perusteineen sekä oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja yhteystiedot

Oikaisuvaatimus on toimitettava HSL:lle:

Sähköpostiosoite: [hsl\(at\)hsl.fi](mailto:hsl(at)hsl.fi)
Postiosoite: HSL, PL 100, 00077 HSL
Käyntiosoite: Opastinsilta 6 A, Helsinki
Aukioloaika: ma–pe klo 8.00–16.00

Asiakirjojen on oltava perillä viimeistään muutoksenhakuajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä.

